

Ağız İçerisindeki Mikrobiyal Hastalıklar Hasta Bilgilendirme Formu

Soru: Ağız içerisinde hangi mikrobiyal hastalıklar görülür?

Ağız içerisinde çok sayıda bakterilere, virüslere, mantarlara bağlı mikrobik hastalıklar görülebilir. Bunlardan toplumda en sık görüleni uçuk ve pamukçuktur. Ayrıca el-ayak-ağız hastalığı, suçiçeği, frengi gibi hastalıklarda hem deride hem de ağız içerisinde belirti ve bulgular görülebilir. Ayrıca kızıl, kızamık, AIDS gibi bazı sistemik mikrobiyal hastalıklarda ağız içinde ek bulgular da görülebilir.

Soru: Ağız içerisindeki mikrobiyal hastalıklar neden ortaya çıkar?

Bazı mikrobiyal hastalıklar başka bir konaktan etkenin bulaşması suretiyle ortaya çıkarken, bazı mikrobiyal hastalıklar da başka bir konaktan bulaş olmaksızın kişinin ağız içi bakteri dengesini etkileyen bazı durumlar sonrası fırsatçı mikropların artması ile ortaya çıkar. Uçuk, el-ayak-ağız hastalığı, suçiçeği, siğiller, bazı viral hastalıklar (Ebstein-Barr virüsü, sitomegali virüs, HIV), frengi gibi hastalıklarda kişiden kişiye etkenin bulaşması sonucu hastalık ortaya çıkar. Şark çıbanı tatarcık türü sineklerin (sıklıkla Güney Doğu Anadolu, Çukurova, Akdeniz bölgesinde) ısırması ile bulaşır.

Soru: Pamukçuk nedir? Nasıl oluşur?

Pamukçuk olarak bilinen ağız mantarı normalde ağız içinde yaşayan 'Candida albicans' adında bir mantar türünün aşırı çoğalması nedeniyle meydana gelen bir hastalıktır. Normal miktarı enfeksiyonlara neden olmazken ağızda bulunan bakteri dengesinin bozulmasıyla hastalık oluştururlar.

Soru: Ağız mantarı en fazla kimlerde görülür?

Direnci düşük, uzun süre antibiyotik, kortizon veya ağız kuruluğu yapan ilaç kullanan hastalar, diyabetikler, AIDS'li hastalar, kanser tedavisi alan kimselerde sıklıkla görülür. Ağızdan nefes yoluyla alınan kortizonlu spreyley, sigara ve protez kullanımı bu riski arttırır. Yeni doğanlarda da siktır. Bebeklerde görülen ağız mantarı genellikle emzirmeden kaynaklıdır.

Soru:Ağız mantarı oluştüğundahangi şikayetlere yol açar?

Genellikle hiçbir şikayet oluşturmaz ancak bazı hastalarda hafif bir ağrı, yanmaveya tat değışikliği olabilir. Gıda ve sıvı alımında güçlük yaratır. Yumuşak ve beyaz renkli plaklar şeklinde ağız içinde her alanda görülebirlirler. Çođu kez iki dudağın birleşim yerinde kızarıklık ve yarıklarla seyreden ağız köşesi yaraları da eşlik eder. Bu tablo vitamin ve demir eksikliği ile protez kullanan yaşlılar ve parmak emme alışkanlığı olan çocuklarda daha siktır.

Soru: Uçuk ve belirtileri nelerdir?

Oldukça bulaşıcı bir hastalıktır. Genellikle ilk kez çocukluk döneminde ortaya çıkar. Hassasiyet ve yanma en belirgin özelliğidir. Tüm ağız içinde görülebileceği gibi en sık dudaklarda gözlenir. Lenf bezlerinde şişlik, kırıklık, ateş ön belirtiler olarak ortaya çıkabilir. Kümelenmiş, küçük, içi su dolu kabarcıklar birkaç gün içerisinde açılarak kabuklu yaralara dönüşür. Ağrı nedeniyle hastaların beslenmesi zorludur. Bu dönemde yumuşak gıdalarla beslenilmeli ve bu gıdaların ekşi, tuzlu, asitli ve baharatlı olmaması önerilir. Uçuk virüsü bir kez bulaştıktan sonra stres, ateşli hastalıklar, kuvvetli güneş ışığına maruz kalma, soğuk algınlığı, adet dönemleri gibi direncin düştüğu durumlarda tekrar edebilir.

Soru: Siğiller ağız içine bulaşır mı?

Siğiller vücudun herhangi bir bölgesinde görülebildiği gibi ağız içi ve çevresinde de görülebilir. Özellikle parmak emen ya da tırnak yiyen çocuklarda ellerindeki siğiller ağız bölgesine yayılabilir. Erişkin hastalarda bu bulaş ağız yolu ve genital cinsel temas sonrası da meydana gelebilir.

Soru: Ağız içerisindeki diğer mikrobiyal hastalıklar nasıl görülür?

Frengi (sifiliz)'nin ilk döneminde et renginde kenarı kalkık yara, ikinci döneminde beyaz yassı kabarıklık, üçüncü döneminde keskin sınırlı derin ülserler izlenir. Ebstein-Barr virüsüne bağlı dilde kıllı dil görünümü veren kabarık plaklar izlenir. Kızıl, kızamık, kızamıkçık gibi bulaşıcı hastalıklarda ağız içinde bazı tipik görüntüler olabilir. Kızıl hastalığında çilek dili, kızamık hastalığında ağız içinde beyaz lekeler görülebilir. Bu hastalıklara ayrıca ateş, halsizlik, eklem ağrısı, boyunda lenf bezi büyümesi, vücutta döküntü, karaciğer-dalاک büyümesi ve bazı kan bozuklukları eşlik edebilir. Kıllı dil HIV taşıyıcılığı ve ilerde AIDS hastalığı gelişebileceğinin işaretidir. Diğer mikrobiyal hastalıkların çok şiddetli, tedaviye dirençli olması da yine HIV pozitifliğinin işareti olabilir.

Soru: Ağız içerisindeki mikrobiyal hastalıklardan korunmak için ne yapmalıyız?

Ağız hijyenine dikkat edilmesi, sağlıklı ve dengeli beslenerek bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi, kişisel malzemelerin ortak kullanılmaması, kontrollü cinsel yaşam, kontrolsüz ilaç kullanımından kaçınmak mikrobiyal hastalıklardan korunmak için önerilir.

Soru: Ağız içerisinde mikrobik hastalıktan şüphelendiğimde kime başvurmalıyım?

Ağız içerisinde mikrobik bir hastalıktan şüphelenildiğinde öncelikle Deri ve Zührevi hastalıkları uzmanına başvurmak gerekir. Bu yaraların öncelikle mikrobiyal olup olmadığının ayırt edilmesi için tüm deri muayenesi, ağız içi muayenesi, genital muayene, bazı kan testleri,

yaradan örnek alınarak mikroskopik inceleme yapılması gerekebilir. Romatolojik, sistemik ve mikrobiyal olmayan bazı hastalıklar da ağız içerisinde yara yapabildiğinden hastanın sistemik şikayetleri açısından sorgulanması mikrobiyal hastalıkları diğer hastalıklardan ayırmaya yardımcı olabilir.